

інвестиційних можливостей страховиків, зокрема шляхом використання ОВДП і розвитку інструментів фондового ринку.

Список використаних джерел

1. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX: станом на 1 січня 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
2. Національний банк України. Фінансовий ринок у цифрах. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-lyutomu-zagalna-kilkist-nebankivskih-finansovih-ustanov-zmenshilasya-na-visim-kompaniy>
3. Основні показники діяльності страховиків за 2025 рік. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies_2025-10-01.xlsx
4. Основні тенденції страхового ринку у 2025 році. *Ліга страхових організацій України*. URL: <https://uainsur.com/osnovni-tendentsii-strakhovoho-rynku-u-2025-rotsi/>

Марценюк Т. О.,

к.соц.н, доцентка, доцентка кафедри соціології,
голова Комітету протидії дискримінації, сексуальним домаганням і булінгу,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Скалецька З. С.,

докторка правових наук (Республіка Польща), доцентка факультету правничих
наук, членкиня Комітету протидії дискримінації, сексуальним домаганням і булінгу,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

УСПІХИ І ВИКЛИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ “ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ” В КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

Національний університет “Києво-Могилянська академія” (далі – НаУКМА) – заклад вищої освіти (далі – ЗВО), який підтримує ідеї рівних прав і можливостей, протидії дискримінації і гендерному насильству. У 2018 році НаУКМА став першим ЗВО в Україні, який запровадив відповідну внутрішньоуніверситетську політику, що

весною 2025 року була вже втретє доопрацьована (Марценюк & Полюхович, 2025). НаУКМА активно ділиться досвідом у цій тематиці в освітньому середовищі, співпрацюючи з іншими закладами вищої освіти, громадськими організаціями, а також Міністерством освіти і науки України (МОН).

У 2025 році НаУКМА вкотре продемонструвала лідерство щодо забезпечення рівних прав і можливостей у сфері вищої освіти шляхом уваги до тематики освіти і просвіти студентства і викладацтва університету з відповідної тематики, аналітичної роботи і співпраці із Центром забезпечення якості освіти. Ці складові є важливими задля виконання Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року (Кабінет Міністрів України, 2022) та операційного плану заходів на 2025–2027 роки з її реалізації.

Восени 2025 року членкині Комітету протидії дискримінації, сексуальним домаганням і булінгу в НаУКМА Тамара Марценюк і Зоряна Скалецька розробили і спільно з Центром забезпечення якості освіти уперше провели курс із підвищення кваліфікації для професорсько-викладацького складу НаУКМА “Гендерна рівність і недискримінація у вищій освіті” (Марценюк & Скалецька, 2025). **Успіхом** доцільно вважати те, що адміністрація університету підтримала ідею проведення такого курсу і активно поширювала про нього інформацію серед цільової аудиторії.

На курсі розглядалися такі тематики як правові засади та регулювання гендерної політики; чутлива недискримінаційна лексика і фахова термінологія; сексуальні домагання, насильство за ознакою статі, булінг; позитивний досвід гендерно-чутливого підходу; зміст освітніх матеріалів відповідно до політики НаУКМА. Спочатку на курс записалися 34 людини, з яких близько 15 постійно відвідували заняття, а 13 – отримали сертифікати про проходження курсу. Викликом проведення офлайн-курсу для професорсько-викладацького складу є значна завантаженість поточними завданнями, що зумовлює низьку відвідуваність. Однак було вирішено, що саме аудиторний формат є важливим для засвоєння матеріалу та досягнення цілей курсу.

Як показали результати останнього гендерного аудиту університету (Марценюк та ін., 2024), проведеного в 2024 році, загалом в НаУКМА така ситуація щодо наявності дисциплін на гендерну тематику або включення цієї тематики до загальних дисциплін (див. *Таблицю 1*).

Таблиця 1. Відсоткове співвідношення дисциплін, дотичних до тематик гендерних студій, на факультетах НаУКМА станом на лютий 2024

Факультет	Всього дисциплін	Не дотичні	Дотичні	Відсоток дотичних
Бакалаврський рівень				
Соціальних наук і соціальних технологій	287	254	33	11,5 %
Гуманітарних наук	364	334	30	8,2 %
Ох. здоров'я, соцроботи і психології	115	110	5	4,3 %
Правничих наук	177	173	4	2,3 %
Природничих наук	181	178	3	1,6 %
Економічних наук	172	170	2	1,1 %
Інформатики	272	270	2	0,7 %
Бакалаврат загалом	1568	1489	79	5,0 %
Магістерський рівень				
Гуманітарних наук	249	236	13	5,2 %
Соціальних наук і соціальних технологій	238	231	7	2,9 %
Ох. здоров'я, соцроботи і психології	159	157	2	1,2 %
Природничих наук	113	112	1	0,8 %
Правничих наук	161	160	1	0,6 %
Економічних наук	97	97	0	0,0 %
Інформатики	155	155	0	0,0 %
Магістратура загалом	1172	1148	24	2,0 %
НаУКМА загалом	2740	2637	103	3,8 %

У 2025 році в НаУКМА у результаті навчання на згаданому вище курсі одна викладачка розробила новий курс на гендерну тематику – “Гендер, фінанси і економіка”, а інші 12 слухачів і слухачок курсу, які отримали сертифікати, доповнили свої дисципліни тематикою та літературою з питань гендерної рівності та недискримінації. Зокрема, йдеться про такі дисципліни, як “Українська література”, “Некласична логіка”, “Адміністративна відповідальність”, “Менеджмент” тощо. Такий результат збільшення уваги до тематики гендерної рівності та протидії дискримінації, беззаперечно, слід вважати успіхом викладання цього курсу.

Як і до початку курсу, так і після завершення ми провели опитування професорсько-викладацького складу щодо тематики і очікувань на курсі. Успіхом викладання доцільно вважати те, що переважна більшість (10 із 11, хто заповнили анкету) зазначила, що використовуватиме більше джерел на тематику гендерної рівності і недискримінації. Найбільш корисною виявилася тема про правові засади регулювання гендерної політики, оскільки слухацтво отримали практичні знання доречності дій та висловлювань в їх діяльності, зокрема щодо попередження виникнення порушень. Усі відповіли, що порадили б курс колегам наступного року. Загалом, курс “Гендерна рівність і недискримінація у вищій освіті” виправдав очікування і отримав 9,6 бала (із 10).

Список використаних джерел

1. Кабінет Міністрів України. (2022, 20 грудня). Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації. Розпорядження № 1163-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#Text>

2. Марценюк та ін. (2024). Гендерний портрет НаУКМА 2024. Кафедра соціології НаУКМА. <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/b654ed7f-4db1-42c4-8757-a243559c36a>

3. Марценюк, Т. & Полюхович, О. (2025). Політика гендерної рівності і протидії насильству як складова частина управління закладами вищої освіти в

контексті повоєнного відновлення України (на прикладі Національного університету “Києво-Могилянська академія”). *Empirio* 2 (Special Issue): 128-43.
<https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.s.128-143>

Марценюк, Т. & Скалецька, З. (2025). Силабус курсу із підвищення кваліфікації для професорсько-викладацького складу НаУКМА “Гендерна рівність і недискримінація у вищій освіті”. Репозитарій Наукової бібліотеки НаУКМА.
<https://ekmair.ukma.edu.ua/items/922aee74-d78f-4c51-96ea-1a26d8bf9de3>

Мушенко С. І.,
аспірант кафедри публічного та міжнародного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

В умовах збройної агресії проти України та масштабної гуманітарної кризи питання забезпечення рівного доступу населення до гуманітарної допомоги набуває особливого значення. Ефективне функціонування системи гуманітарного реагування безпосередньо пов'язане з реалізацією принципів рівності, недискримінації та соціальної справедливості, які закріплені як у національному законодавстві, так і в міжнародно-правових актах у сфері захисту прав людини.

Адміністративно-правове забезпечення рівних можливостей у сфері гуманітарної допомоги охоплює систему правових, організаційних та управлінських механізмів, спрямованих на гарантування справедливого доступу осіб до гуманітарних ресурсів незалежно від їх соціального статусу, місця проживання, стану здоров'я, віку, статі чи інших ознак. Особливого значення це питання набуває щодо внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, дітей та інших соціально вразливих категорій населення.